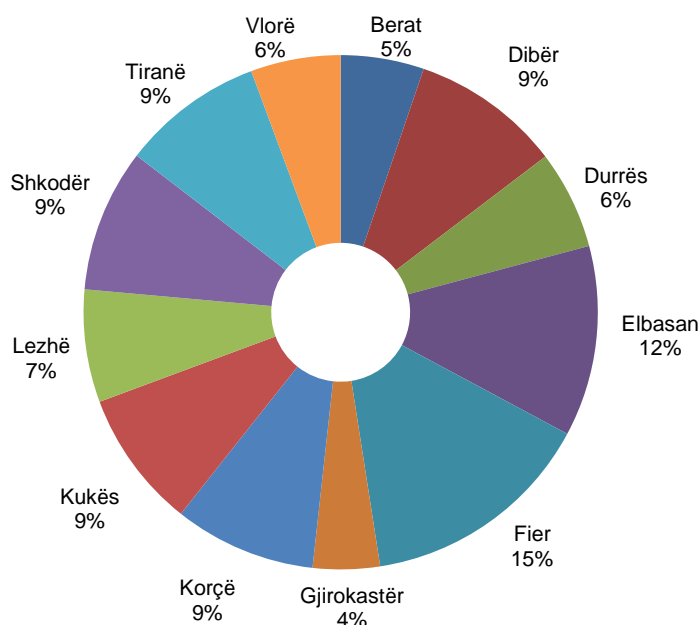

Statistikat e Blegtorisë 2018

Tiranë, më 13 Qershor 2019: Numri i gjedhëve në vitin 2018 është 467.318 krerë, duke shënuar një rënie me rreth 1,7 %, në krahasim me vitin 2017.

Fig. 1 Struktura e gjedhit sipas qarqeve

Në vitin 2018, numri i të leshtave është 1.863.837 krerë, duke shënuar një rënie me 3,2 % krahasuar me vitin 2017. Kategoria kryesore e të leshtave përbëhet nga delet e qumështit me rreth 73,3 % ndaj totalit të tufës.

Numri i të dhirtave në vitin 2018 është 917.155 krerë, duke pësuar një rënie vjetore me rreth 1,7 %, në krahasim me vitin 2017. Kategoria kryesore përfaqësohet nga dhitë e qumështit, me 97,5 % ndaj totalit të tufës.

Në vitin 2018, numri i krerëve të derrave është 184.133 krerë, duke shënuar një rritje vjetore me rreth 2,2 %, krahasuar me vitin 2017. Përqendrimi më i madh i numrit të krerëve është në Lezhë me 35,9 % dhe Shkodër me 27 % ndaj totalit të gjithë krerëve.

Për publikim 13/06/2019

Tab. 1 Numri i krerëve të blegtorisë (mijë krerë)

Emërtimi	2014	2015	2016	2017	2018
Gjedhë	500	504	492	475	467
Lopë	358	357	355	349	343
Të leshta	1.896	1.918	1.972	1.925	1.864
- Dele	1.419	1.417	1.428	1.407	1.366
Të dhirta	904	932	941	933	917
- Dhi	695	700	716	717	894
Derra	172	171	181	180	184
- Dosa	12	11	13	12	12
Njëthundrakë	91	91	94	89	88
- Kuaj	32	31	34	32	32
Shpendë	9.493	8.558	8.326	7.835	8.362
-Pula	6.645	5.323	4.790	4.820	4.963
Bletë/koshere	261	271	303	290	285

Prodhimi i qumështit në vitin 2018 është rreth 1,14 milionë ton, duke shënuar një rënie me rreth 1 %, në krahasim me vitin 2017. Struktura e prodhimit të qumështit, referuar vitit 2018 është: qumësht lope 85,1 %, qumësht dele 7,4 % dhe qumësht dhie me 7,5 %.

Në 2018, prodhimi i qumështit nga lopët është 973.526 ton, ose 0,9 % më pak, krahasuar me vitin 2017. Rendimenti mesatar vjetor i qumështit në nivel vendi, në vitin 2018 është 2.916 kg për krerë, duke u rritur me 2,4 %, krahasuar me 2017.

Prodhimi i qumështit nga delet, për vitin 2018, ka pësuar një rënie me rreth 2,5 %, krahasuar me vitin 2017. Rendimenti mesatar vjetor, në nivel vendi i qumështit të deles është 61,8 kg për krerë, duke pësuar një rritje me 0,6 %, krahasuar me vitin 2017.

Prodhimi i qumështit nga dhietë në vitin 2018 është 0,9 % më i ulët se një vit më parë. Rendimenti mesatar vjetor i qumështit të dhive në nivel vendi është rreth 123 kg për krerë, duke u rritur me rreth 2 %, krahasuar me vitin 2017.

Prodhimi i mishit peshë e gjallë është 161 mijë ton, duke u rritur me 0,1 %, në krahasim me vitin 2017.

Tab. 2 Prodhimet blegtorale (mijë ton)

Emërtimi	2014	2015	2016	2017	2018
Qumësht	1.133	1.131	1.145	1.156	1.144
Mish peshë e gjallë	155	158	160	161	161
Vezë/milionë kokra	835	830	830	811	828

Shënime metodologjike

Statistikat e bujqësisë për vitin 2018 mbështeten në informacionin administrativ, të mbledhur nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Baza ligjore për mbledhjen e statistikave bujqësore dhe blegtorale është Programi i Statistikave Zyrtare 2017 - 2021, duke zbatuar klasifikimet dhe përkufizimet sipas rregulloreve përkatëse të BE-së.

Informacioni mbledhet në terren nga specialistët e ekstensionit në të gjithë vendin. Këta specialistë mbledhin të dhëna drejtpërdrejt nga fermerët. Prodhimi bujqësor është sinonim me prodhimin e vjelë dhe përfshin sasi të shitura, konsumin direkt në familjet fermerë, humbjet dhe mbetjet në fermë, si dhe humbjet gjatë transportit, ruajtjes dhe paketimit.

Të dhënat blegtorale grumbullohen për numrin e kafshëve që mbarështojnë fermerët si dhe prodhimet blegtorale. Specialistët e ekstensionit grumbullojnë të dhëna për ti krahasuar dhe me të dhënat e shërbimit veterinar i cili kryen matrikullimin dhe vaksinimin e kafshëve (proçesi është në vazhdimësi). Shërbimi veterinar kryen në momentin e vaksinimit inventarin e kafshëve në nivel komune. Specialistët e ekstensionit kanë marrëdhënie dhe me veterinerët privatë. Këta veterinerë kryejnë shërbime të ndryshme në mënyre private pranë fermerëve (si kontroll nga sëmundjet, ngordhje të kafshëve apo lindje, therje, vaksinime etj). Në fund specialistët e ekstensionit krahasojnë të dhënat nga të tre burimet. Specialistët e ekstensionit grumbullojnë gjithashtu të dhëna për prodhimet bujqësore dhe blegtorale nga fermerët. Të dhëna për rendimentin e prodhimeve grumbullohen nga fermat më përfaqësuese në nivel komune. Të dhënat e grumbulluara dërgohen në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, ku specialistët e prodhimit blegtoral bëjnë vlerësime duke krahasuar të dhënat e grumbulluara nga terreni me të dhënat e fermave në vite.

Ministria e Bujqësisë përdor tre burime informacioni për grumbullimin e të dhënave:

1. Ekspertët e ekstensionit që janë pjesë e strukturave të Drejtorive të Bujqësisë
2. Shërbimin veterinar
3. Veterinerët privat

Përkufizime

Njësia Ekonomike Bujqësore (NJEK) - është njësi e vetme, teknike ekonomike, e përcaktuar në një drejtim unik, nga terreni dhe pse në parcela jo të vazhdueshme, në të cilën realizohet prodhimi bujqësor dhe blegtoral që drejtohet nga një person i vetëm ose grup personash, për realizimin e veprimtarive bujqësore – blegtorale.

Njësi ekonomike bujqësore konsiderohen edhe njësitë ekonomike me drejtim të plotë blegtoral, në të cilat arrihet mbarështimi i kafshëve pa pasur në administrim tokë bujqësore, pra ku toka nuk figuron si element përbërës i njësisë.

Blegtoria dhe shpendët mbulojnë të gjitha kafshët pavarësisht nga mosha e tyre vendndodhja ose qëllimi i tyre për mbarështim. Kafshët mund të jenë prezent në Njësinë Ekonomike Bujqësore, ose jashtë fermave bujqësore në kullotë.

Klasifikimi

Klasifikimi i kafshëve bëhet sipas llojeve (gjedhë, të leshta, të dhirta, derra, kuaj), sipas moshës, seksit dhe destinacionit ekonomik.

Shpendët janë të grupuar në një grup të vetëm dhe përfshihen pulat, pulat afrikane, gjela deti, pata, rosa, etj.

Rregullat kryesore për grumbullimin e të dhënave

Numri i krerëve të blegtorisë i referohet datës 1 dhjetor 2018.

Fermeri pyetet për të gjitha llojet e kafshëve që ai zotëron.

Informacioni grumbullohet vetëm për numrin e krerëve që ka në zotërim njësi ekonomike bujqësore

Të gjitha kafshët e blera nga ekonomi të tjera gjatë vitit numërohen.

Të gjitha kafshët e shitura ekonomive të tjera gjatë vitit nuk numërohen.

Lindjet e blegtorisë janë të lindurit gjatë 12 muajve të fundit. Nuk përfshihet blegtoria lindur e ngordhur.

Humbjet e kafshëve gjatë vitit, ngordhje, ngrënie nga egërsirat, apo nga shkaqe natyrore nuk numërohen.